

Motion till riksdagen 2005/06:Kr373

av **Kenneth Lantz m.fl. (kd)**

Idrott

Motionen delad mellan flera utskott

1 Sammanfattning

Idrott är fantastiskt. Idrotten överbrygger klyftor mellan ung och gammal, mellan personer med svensk bakgrund och med invandrabakgrund. Den får oss att må bra både fysiskt och psykiskt – vi växer om vi idrottar. Sveriges idrottsrörelse har både bredd och djup: trots vår lilla folkmängd har vi vunnit stora framgångar i internationella idrottssammanhang. Riksdagens beslut om ”Handslaget” skapar kortsiktigt ekonomiska möjligheter för idrottsrörelsen fram t.o.m. 2006. Man kan inte lösa alla problem på så kort tid – och vad händer sedan? I den här motionen belyser Kristdemokraterna viktiga problem och ger förslag på konkreta förändringar som ger idrotten bättre förutsättningar för framtiden.

Fel! Okänt namn på

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	1
2	Innehållsförteckning	2
3	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
4	Inledning.....	5
4.1	Etiksatsningar	5
5	Idrott för bredd och elit.....	5
5.1	Spontanidrott	6
5.2	Idrott, barn och ungdom	6
5.3	Idrott och integration	7
5.4	Idrott för funktionshindrade.....	8
5.5	Idrott och jämställdhet.....	8
6	Idrott och hälsa	9
6.1	Barns hälsa och skolidrott.....	9
6.2	Dopning	10
7	Stärkt idrott genom samhällets och näringslivets stöd.....	11
7.1	Folkrörelsernas utrymme på spelmarknaden	12
7.2	Ledare och funktionärer.....	12
7.3	Internationella idrottsevenemang.....	13
7.4	Skattefrihet för allmännyttiga stiftelser	13
7.5	Idrottskonton för elitidrottare	13
7.6	Friluftorganisationer.....	14
8	Internationellt samarbete	14
8.1	EU 15	
9	Idrottsforskning	15

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa idrottens självständighet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lyfta fram de idrottsetiska frågorna inom ramen för "Handslaget".
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att områden för spontanidrott måste finnas i bostadsområden.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av breddidrott för barn och ungdomar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att särskilt uppmärksamma invandrarflickors engagemang i idrott och idrottsföreningar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om integrations- och socioekonomiska perspektiv på ungdomars val.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om handikappidrottens möjligheter.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att jämställdhetsarbetet inom idrotten bör drivas vidare på regional och lokal nivå.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om jämställd bidragsfördelning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bättre använda idrottsrörelsen i ett samlat grepp för folkhälsan.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka den fysiska aktiviteten i skolan.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att hålla medlems- och träningsavgifter låga för ungdomar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att idrottsrörelsen måste få ett stabilt och förutsägbart statligt stöd.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om formerna för näringslivets stöd till idrottsrörelsen.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkrörelsernas andel av spelmarknaden.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skapa förutsättningar för att fler skall kunna engagera sig som ledare.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda hur staten kan vara ekonomisk garant vid internationella idrottsevenemang.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning av ändamålen för allmännyttiga stiftelser.³

Fel! Okänt namn på

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om s.k. idrottskonton.³
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om friluftorganisationers möjlighet att söka statligt bidrag.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om internationellt idrottsamarbetes betydelse för demokratiutveckling.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att driva idrottsfrågorna aktivt inom EU.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ökad forskning om idrott ur folkrörelse-, jämställdhets- och integrationsperspektiv.

¹Yrkande 3 hänvisat till BoU.

²Yrkande 11 hänvisat till UbU.

³Yrkandena 18 och 19 hänvisade till SKU.

4 Inledning

Idrottsrörelsen utför många viktiga uppgifter i det svenska samhället, och idrott i alla dess olika former spelar en viktig roll i många människors liv. Många utövar idrott aktivt, ännu fler får en rikare fritid genom att som åskådare intressera sig för idrottens värld. Idrottsrörelsen bidrar till ett rikt socialt liv, meningsfulla aktiviteter och en god folkhälsa. Riksidrottsförbundet är landets största folkrörelse med närmare 3 miljoner medlemmar. I RF ingår 67 specialidrottsförbund som tillsammans har ca 22 000 föreningar. Mer än hälften av alla ungdomar i Sverige är med i en eller flera idrottsföreningar. Många unga människor har inom idrottsrörelsen fostrats till ansvarskännande, solidariska medborgare och ett gott kamratskap. Arbetet med att integrera människor med invandrarbakgrund sker helt naturligt inom idrotten och tjänar som förebild i det svenska samhället.

I Riksrevisionens rapport ”Offentlig förvaltning i privat regi” (RIR 2004:15) påpekas bland annat att ”regeringen har uttalat att idrottsrörelsen själv skall ställa upp mål för sin verksamhet. Samtidigt ställer regeringen upp mål som rör idrottens verksamhetsgrenar”. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att säkra idrottens självständighet och särart. Idrottsrörelsen skall ha ett starkt stöd från samhället men dess verksamhet skall vara självständig i förhållandet till stat, kommun och näringsliv.

4.1 Etiksatsningar

Idrotten spelar en viktig fostrande roll för många barn och ungdomar som ägnar en stor del av sin fritid åt idrottande. De gör det för att de tycker att det är roligt och för att de där känner sig delaktiga, blir erkända och sedda i en positiv gemenskap. Inom idrotten lär man sig ofta vad ansvarstagande och samarbete innebär. I idrottens värld finns också givna regler som måste följas. Sanktioner följer omedelbart på brott, vilket är positivt och lärorikt. I en tid när ungdomsvåld, drogmissbruk och rasism utgör växande problem i samhället blir idrottens roll som ungdomsfostrare viktigare än någonsin.

Etikarbetet inom idrotten handlar om att stimulera positiva beteenden och motverka negativa. Idrottsrörelsen har själv satt upp ett mål om att uppfattas som en samhällsnyttig folkrörelse och en förebild för etik, moral och ansvarstagande. En viktig effekt av god etik är hur barn och ungdomsidrotten utformas. Kristdemokraterna anser att regeringen inom ramen för Handslaget bör lägga vikt vid att idrottsrörelsen lyfter fram de idrottsetiska frågorna.

5 Idrott för bredd och elit

Alla människor som vill skall kunna delta i idrottsaktiviteter. Genom att låta idrotten få vara en verksamhet med en stor bredd som involverar många människor kan den spela en avgörande roll för såväl människors psykiska som

Fel! Okänt namn på

fysiska hälsa. Breddidrotten bidrar till människors välbefinnande och minskar riskerna för sjukdom. Denna friskvård sparar årligen mycket stora summor för svensk sjukvård. Breddidrotten som mer betonar kamratskap och vikten av att vårda sin hälsa än de faktiska idrottsprestationerna lever dock i ett ömsesidigt beroendeförhållande med elitidrotten. Elitidrotten är för många motionärer och friskvårdare en inspirationskälla. Samtidigt är elitidrotten beroende av den stora bredden av idrotts- och motionsutövare, och det är i den stora gruppen som talangerna framträder och utvecklas. För att svensk idrott även i framtiden skall kunna fostra idrottsutövare på toppnivå fordras alltså satsningar på de många människornas idrottsutövande.

5.1 Spontanidrott

En av de mer framträdande dragen i idrottens utveckling de senaste femtio åren är att den spontana idrotten har minskat. Enligt forskning presenterad av professor Lars-Magnus Engström 1968 spontanidrottade 80 % av pojkarna och 50 % av flickorna. Barnen sprang ut till idrottsplatser, gräsplättar och isar för det var där som saker och ting hände. Den övergripande utveckling som skett är att barn och ungdomar lever ett organiserat liv även på fritiden. Många idrotter förutsätter att föräldrar kan skjutsa till träningar och betala utrustning. Spontanidrotten har stor betydelse för att stimulera barns samarbetsförmåga, kreativitet och hälsa. Eftersom spontanidrotten minskat, innebär utvecklingen att fler barn och ungdomar inte är fysiskt aktiva över huvudet taget. När barns och ungdomars idrottande blir en ekonomisk fråga uppstår alltså också ett folkhälsoproblem, utöver att många talanger försvinner. Det är inte acceptabelt att bostadsområden planeras utan att områden för spontanidrott integreras redan på planeringsstadiet.

Den parlamentariska utredning som arbetat med en översyn av plan- och bygglagen (PBL) presenterade i maj 2005 utredningen "Får jag lov? Om planering och byggande" (SOU 2005:77). Kristdemokraterna konstaterar att spontanidrottsfrågorna tyvärr lyser med sin frånvaro och att dessa frågor måste aktualiseras då en proposition med anledning av utredningen presenteras för riksdagen.

5.2 Idrott, barn och ungdom

Inom alltför många idrottsgrenar och föreningar finns i dag en tydlig elitisering av barnverksamheten. Allt högre ställda krav, utslagningar och hård fysisk träning kan leda till såväl psykiska som fysiska skador hos barn. Det viktigaste i barnidrotten är lekfullheten och låga prestationskrav. Eventuella tävlingar är en del av leken och skall ske på barnets villkor. Det är oacceptabelt om lek och gemenskap tvingas stå tillbaka för allt högre krav på prestationer och resultat redan i barnidrotten. Vi delar RF:s syn på barnidrott upp till tolv år, där lek och allsidig idrottsutveckling är hörnstenar.

Det kan i de tidiga tonåren skilja cirka sex år i ungdomarnas fysiologiska utvecklingsnivå medan undersökningar visar att 80 % av framgångarna i tävlingssammanhang på sikt förklaras av träningsmängden. Genom att ha aktiviteter som erbjuder alternativ för alla, både tävlingsinriktade och inte tävlingsinriktade, skall ett intresse som varar livet ut kunna grundläggas. Därmed ökar antalet aktiva, det breddar idrotten och ger även förutsättningar för en bättre och bredare elit i vuxen ålder.

I junioråldern har variabeln fysiologisk utveckling minskat i betydelse och variabeln träningsvilja fått större inverkan på tävlingsresultaten. Ungdomsidrott 13–20 år skiljer på prestationsinriktad tävlingsidrott och hälsoinriktad bredd- och motionsidrott eftersom man anser att det är viktigast att behålla så många idrottare som möjligt upp i junioråldern.

5.3 Idrott och integration

Särskild fokus bör riktas mot idrottens betydelse ur ett integrationsperspektiv. Varje dag tar hundratals idrottsledare emot idrottande barn och ungdomar med invandrarbakgrund. Engagemanget sträcker sig många gånger långt utanför arenorna, och utan dessa föreningar och ledare skulle en viktig del av integrationsarbetet förloras. Det är därför angeläget att de långsiktigt arbetande föreningarna och ledarna känner uppmuntran i sitt arbete och får stöd för detta. Integrationsarbetet som på ett helt naturligt sätt sker inom idrottsrörelsen bör vara en inspirationskälla för andra samhällsområden.

Forskningen när det gäller idrottens betydelse för integration är mycket blygsam, endast ett fåtal studier existerar, med exempel från ett fåtal sporter. En av dessa är ”Etnicitet och social mångfald – belastning eller tillgång inom barn- och ungdomsidrotten” (Rolf Carlson, Idrottshögskolan i Stockholm 2001). Här finns viktiga resultat:

- Invandrarungdomar är mindre fysiskt aktiva. Hela 40 % av flickorna med invandrarbakgrund ansåg sig vara näst intill fysiskt inaktiva mot 18 % i kontrollgruppen. Bland pojkarna var relationen 21 % inaktiva invandrarungdomar mot 13 % i kontrollgruppen.
- Invandrarungdomar, och särskilt invandrarflickor, debuterar senare i föreningsidrotten än andra ungdomar.
- Invandrarungdomar är relativt sett mindre aktiva inom föreningsidrotten. Bland invandrarflickorna var endast 30 % medlemmar i en idrottsförening mot 54 % av flickorna i kontrollgruppen. Bland pojkarna tillhörde 59 % av invandrarungdomen en idrottsförening mot 74 % i kontrollgruppen.
- Det finns samband mellan invandrarbakgrund och val av idrott. Som exempel kan nämnas att hela 46 % av invandrarflickorna spelade basket mot endast 14 % i kontrollgruppen. Bland pojkarna var skillnaderna tydligast inom ishockey. Denna idrott återfanns över huvud taget inte bland invandrarpojkarnas tio mest populära idrotter anslutna till RF. Detta kan jämföras med att ishockey var den populäraste sporten hos 15 % i kontrollgruppen.

Fel! Okänt namn på

- Rapporten visade stora skillnader i levnadsförhållanden och ekonomiska villkor. Som exempel kan nämnas att över 70 % av invandrarungdomarna bodde i hyreslägenheter medan 63 % av kontrollgruppen levde i villor eller radhus. Dessutom hade invandrarungdomarna genomgående mindre tillgång till idrottsutrustning i hemmet, t.ex. skridskor och skidor.

Ur både ett jämställdhets- och ett integrationsperspektiv anser Kristdemokraterna att flickorna med invandrarbakgrunds låga fysiska aktivitet, sena och låga engagemang i idrottsföreningar är ett område att särskilt uppmärksamma. Detsamma gäller val av idrott och de socioekonomiska faktorernas betydelse för sådana val.

5.4 Idrott för funktionshindrade

Rätten till goda och likvärdiga möjligheter till idrottsutövande är grundläggande för Kristdemokraternas syn på idrott. Idrotten har stor betydelse i rehabiliteringen av funktionshindrade liksom vid integrering i samhället i övrigt. Idrottsarenorna skall vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning och måste handikappanpassas så att de möjliggör för funktionshindrade att både utöva idrott och vara åskådare. Ekonomiskt har handikappidrotten svårigheter på grund av små biljettintäkter och svårigheter att få sponsorer från näringslivet. Svårigheter finns även med att få fram ledsagare till träning och tävling samt transporter till och från träning och tävling. Vidare är kostnaderna ofta mycket höga för den enskilda idrottsutövaren som behöver särskilda hjälpmedel för sin idrottsverksamhet.

På handikappidrottens område krävs därför ökade statliga satsningar. En viktig sådan satsning är att arrangera internationella handikapptävlingar. Sveriges Radio och Sveriges Television bör också ta sitt ansvar för att spegla de funktionshindrades idrottsprestationer som idag alltför ofta görs i det tysta. Sverige är sedan ett antal år en framgångsrik nation inom handikappidrotten. Vi bör i internationella sammanhang aktivt verka för att få arrangera tävlingar för att öka intresset och bilda opinion för större satsningar på idrottsutövare med funktionsnedsättningar. Sverige kan också via forskning bidra till utveckling och vidareutveckling av teknik som gör de möjligt för handikappade att utöva nya idrottsgrenar. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att inom ramen för "Handslaget" särskilt beakta funktionshindrades situation utifrån resultaten av Riksidrottsförbundets treårsprojekt "Idrottsresurser på lika villkor".

5.5 Idrott och jämställdhet

Det är viktigt att kvinnor, män, pojkar och flickor ges likvärdiga möjligheter och förutsättningar att utöva aktiv idrottsverksamhet. Kvinnoidrotten tilldrar sig fortfarande ett betydligt mindre intresse än motsvarande idrott för män. Detta gäller såväl i massmedierna som rent allmänt. Kvinnoidrotten behöver

en starkare ställning bland annat vad gäller träningstider och tillgänglighet till befintliga anläggningar. Fler kvinnor kan och bör aktiveras inom idrottsrörelsen, och därför är rekryteringen av kvinnliga idrottsledare av största betydelse för idrottens framtida utveckling.

Massmedierna, inte minst radio och tv, har ett oavvisligt ansvar när det gäller att spegla kvinnoidrotten. Genom en bra redovisning av kvinnors idrottsprestationer kan intresset för idrott öka genom att framför allt unga flickor får kvinnliga idrottsutövare att identifiera sig med och inspireras av. En förbättring har skett men det finns ännu mycket kvar att önska. Inom Riksidrottsstyrelsen och övriga centralt verksamma organ råder sedan några år en jämn könsfördelning. Vi utgår från att detta goda föredöme sprids till styrelser på regional och lokal nivå för att få ett kvinnligt perspektiv och därmed öka kvinnors möjligheter till deltagande i olika idrottsaktiviteter.

I dag råder på många platser snedfördelning i de lokala satsningarna på idrottsverksamhet. Idrotter som kan betraktas som typiskt manliga får en betydligt större del av satsningarna än de idrotter som domineras av flickor och kvinnor. Ett tydligt exempel är ridsport som på många orter har ett mycket svagt stöd i förhållande till exempelvis ishockey där kommunerna bidrar med resurser till ishallar med mera. På grund av detta bör idrottsrörelsen särskilt uppmärksamma jämställdhetsaspekten vid fördelningen av det statliga stödet till idrotten på olika nivåer. På vissa håll har kvinnorna även svårare att få tillgång till lokaler för träning i jämförelse med de manliga kollegerna.

6 Idrott och hälsa

I dag är alla överens om att idrotten har stor betydelse för det allmänna folkhälsoarbetet. Ändå kvarstår faktumet att andelen överviktiga ökar, inte minst bland barn och ungdomar till följd av allt mer stillasittande. Vi menar att den insikt som finns hos såväl idrottsrörelsen som på de myndigheter och huvudmän som har att arbeta för folkhälsa bättre bör tas till vara. En allvarlig ansträngning bör göras för att ta ett samlat grepp om folkhälsofrågorna, och då bör idrottsrörelsen engageras. Regeringen bör i större omfattning ta till vara idrottsrörelsens kunskaper inom detta område.

6.1 Barns hälsa och skolidrott

Barns psykiska och fysiska hälsa har försämrats under de senaste åren. Utredningar visar att barn upplever sig stressade och plågas av huvudvärk och magont. Även den fysiska hälsan har försämrats. Enligt två studier^{1,2} har an-

¹ Rasmussen, F. m. fl. Trends in overweight and obesity among 18-year-old males in Sweden between 1971 and 1995. *Acta Paediatr* 1999;88(4):431–437.

² Rasmussen, F. och Johansson, M. Increase in the prevalence of overweight and obesity from 1995 to 1998 among 18-year-old males in Sweden. *Acta Paediatr* 2000;89(7):888–889.

Fel! Okänt namn på

delen överviktiga 18-åringar ökat från 7 till 18 % på 30 år och andelen ungdomar med fetma har ökat från 1 till 4 % under samma period. Tidig övervikt ökar kraftigt riskerna för åldersdiabetes och hjärt-kärlsjukdomar i framtiden. Att vända denna negativa trend är av avgörande betydelse för hela samhället i framtiden. Att göra en insats för barn och ungdomar i dag kommer att innebära bättre folkhälsa i framtiden, större livskvalitet för den enskilde och lägre sjukvårdskostnader.

Idrottsrörelsen har en viktig roll att spela såväl när det gäller barns och ungdomars fysiska som psykiska hälsa. Genom ett ökat idrottsutövande kan barnen ges en bättre kondition men även genom gemenskap och stimulerande sysselsättning få en friskare själ. Ett exempel kan vara att man i skolan har målsättningen att ha minst en fysisk aktivitet om dagen.

Skolidrotten har stor betydelse för arbetet för att förbättra barns hälsa. Vi ser därför mycket positivt på de försök som görs i vissa kommuner med ökning av antalet idrottstimmar i skolan. I dag är antalet timmar för idrott i den svenska skolan näst lägst i Europa. Ett ökat samarbete mellan idrottsrörelsen och skolan skulle kunna ge ny energi till skolidrotten och ge idrottsrörelsen möjligheten att nå nya grupper barn och ungdomar. Vikten av fysisk aktivitet och rörelse måste genomsyra all skolans verksamhet. Den fysiska aktiviteten får inte enbart förekomma under idrottslektionerna utan även inom andra ämnen. Framför allt bör elevens enskilda val användas för att erbjuda eleverna möjlighet till rörelse. Dessutom bör eleverna stimuleras att använda raster och håltimmar till olika former av fysisk aktivitet. En doktorsavhandling utförd inom Bunkefloprojektet³ visar dessutom att barn som dagligen får ägna tid åt fysiska aktiviteter och rörelse har bättre inlärningsförmåga.

Att föra idrotten in i skolan är inte en lösning för alla barn. Utsatta barn har ett behov av andra kontakter än med klasskamrater eller lärare – och för den delen, även föräldrar. För dessa barn har möjligheten att idrotta en stor betydelse för att skapa en dräglig vardag. Kristdemokraterna anser att därför att tillgången till idrott är viktig, inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv. Det är angeläget att medlems- och träningsavgifterna för idrottande barn hålls låga.

6.2 Dopning

Idrottsrörelsen gör stora ansträngningar för att motverka användningen av dopningsmedel och andra droger. Idrottsrörelsens kunskaper och erfarenheter utgör en viktig del i arbetet med att bekämpa den ökande spridningen av dopningsmedel. På detta och andra områden kan idrottsrörelsen vara en motkraft.

Idrottens etiska hållning och avståndstagande från dopning och det idrottsanknutna våldet är viktig, inte minst eftersom elitidrottare genom mediebevaktning har stort genomslag och därigenom utgör förebilder för många barn och ungdomar. Fusk via dopning är oacceptabelt också mot bakgrund av de extremt stora medicinska riskerna. Svensk idrottsrörelse bör nationellt och i

³ Ericsson, I. (2003) Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer. Diss. Malmö: Malmö högskola.

internationella sammanhang verka för kraftfulla sanktioner mot idrottsmän som nyttjar otillåtna preparat. Det är viktigt att satsningar görs för att motverka dopning även inom amatöridrottens träningsituationer. Bland annat inom styrkeidrotten är dopning vanligt förekommande även bland mycket unga människor, vilket är förödande för deras hälsa. Kristdemokraterna anser att utbildande insatser är viktigt, liksom ökade kontroller.

7 Stärkt idrott genom samhällets och näringslivets stöd

Samhället har ett övergripande ansvar för ett aktivt idrottsliv. Men det är inte enbart det offentliga som skall ta ansvar, utan ansvaret måste också ligga på både den privata och den ideella sektorn. Den kristdemokratiska idrottspolitikerna bygger på en helhetssyn där ideella insatser från eldsjälarna samverkar med offentlig och privat sektor. Det offentliga har dock en särskild roll och ett nationellt ansvar för att säkerställa en säker basorganisation varifrån verksamheten kan växa.

Ett övergripande mål för det statliga stödet till idrotten är att stödja och utveckla den nationellt organiserade idrottsverksamheten i Sverige i huvudsak i form av organisationsstöd. Majoriteten av de 67 specialförbunden under Riksidrottsförbundets tak är starkt beroende av det statliga bidraget för sin verksamhet. Även om Kristdemokraterna betonar att idrottsrörelsen och andra folkrörelser måste kunna ges goda möjligheter att finansiera delar av sin verksamhet med lotterier m.m., måste det offentliga stödet ligga kvar på en rimlig nivå.

Staten bidrar med ett årligt anslag på drygt 450 miljoner kronor. Medlen fördelas i huvudsak av rörelsen själv, vilket vi anser vara en förutsättning för en lyckad verksamhet. Vi menar att detta sätt att ge idrottsrörelsen ett aktivt stöd samtidigt som vi värnar om den självständiga idrottsrörelsens idealitet och engagemang är ett utmärkt sätt att utforma statens stöd inom idrotts- och kulturpolitiken. Genom att fokusera ett antal huvudfrågor om bland annat breddidrottens förutsättningar lämnar staten sedan till rörelsen att uppfylla svaren på frågan hur detta skall gå till.

Stödets målsättning bör vara att stimulera och ge resurser och möjligheter till idrottens utövande. Stödet bör således inriktas på investeringar i idrottsanläggningar och på bidrag till ungdomsverksamhet och ledarutbildning. Reglerna för det ekonomiska stödet skall vara enkla, rättvisa och inriktade på en obyråkratisk hantering. Det lokala aktivitetsstödet, som är det viktigaste systemet för stöd till idrottsföreningarna, bör bibehållas.

Det s.k. Handslaget – idrottens stora satsning för att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickidrotten, delta i kampen mot droger och samverka med skolan – når sitt slut 2006. Handslaget är en välkommen satsning för att kunna åtgärda en rad stora och små problem. Men det är oroande att satsningen görs kraftigt eskalerande för att uppnå 400 miljoner kronor 2006. Därefter är inget aviserat. Det finns anledning att känna

Fel! Okänt namn på

viss oro inför framtiden. Detta är ännu ett av regeringens kortlivade projekt med tillfälliga förbättringar för idrottsrörelsen. Kristdemokraterna anser att det är mer angeläget att idrotten får ett stabilt och förutsägbart statligt stöd.

Den största finansören av idrottsrörelsen är dock näringslivet. Det sker i form av sponsring. Stödet till idrotten riktas både till elitidrotten och till småklubbar som ägnar sig åt motions- och breddidrott. Kristdemokraterna ser positivt på näringslivets stöd till idrotten och menar att formerna för detta måste utvecklas.

7.1 Folkrörelsernas utrymme på spelmarknaden

Från och med 2004 räknas stödet till folkrörelserna utifrån Svenska Spels hela överskott enligt ett nytt vinstdelningssystem. Pengarna fördelas på samma sätt som det gamla, ca 80 % via Riksidrottsförbundet och ca 20 % via Ungdomsstyrelsen. Det är positivt att en del pengar överförs till föreningslivet. Samtidigt anser vi att det vore en bättre utveckling om folkrörelsernas egna spel kunde få ett större utrymme på dagens spelmarknad så att resurserna går till folkrörelserna direkt och inte via staten eller Svenska Spel. Vi anser därför att staten måste pröva olika åtgärder för att stärka föreningslivets andel av spelmarknaden. En åtgärd för att åstadkomma detta är att ge alla aktörer (Svenska Spel, ATG, föreningslivet) på spelmarknaden samma villkor.

7.2 Ledare och funktionärer

De ideellt arbetande ledarna gör ett stort arbete och en insats för samhället som helhet. 638 000 ideellt arbetande ledare lade under 2004 ned ca 140 miljoner timmar på att ta hand om idrottande barn och ungdomar. En lite mer anonym men inte mindre viktig ledarkategori är föreningsledarna, det vill säga ordförande, kassörer, sekreterare och andra föreningsfunktionärer som tillsammans får föreningens hjul att snurra och därmed skapar förutsättningarna för aktivitetsledarnas verksamhet. Under senare tid har det till Riksidrottsförbundet kommit alltför många signaler om att det blir allt svårare att rekrytera föreningsledare. I studien "Man vill ju inte att föreningen ska dö..." framhåller Riksidrottsförbundet tre orsaker: att uppdragen tar för mycket tid, att det är svårt att få övriga medlemmar att engagera sig samt svårigheter att hantera ekonomin. 1987 tillkom det undantag från mervärdesskatten gällande ideella föreningar. Detta strider mot EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv. Regeringen har låtit utreda frågan, men aviserar i budgetpropositionen att denna fråga kommer att införlivas i en större översyn av hela skattesystemet som påbörjas först 2006. Det innebär att en nyordning troligen inte är att vänta före 2009. Kristdemokraterna anser att det är mycket viktigt att den ideella sektorn fortsättningsvis kan ha en enkel administration och en enkel ekonomisk reglering som inte innebär att ökade krav ställs på specialkunskaper för att kunna driva en förening.

7.3 Internationella idrottsevenemang

Trots den samhällsnytta de stora evenemangen gör på olika plan är det oftast den arrangerade idrottsorganisationen tillsammans med berörd kommun som ensam tvingas stå för riskerna. Ett exempel är friidrotts-VM i Göteborg 1995, som enligt den gjorda utvärderingen genererade avsevärda samhällsintäkter men ändå medförde ett stort ekonomiskt avbräck för Friidrottsförbundet. Denna situation har lett till att många idrottsförbund i dag säger sig vara tveksamma till att söka arrangörskap för stora internationella mästerskap eftersom de inte vill riskera sin framtida verksamhet.

Med tanke på evenemangens samhällsbetydelse bör de inte betraktas enbart som en fråga för idrotten och idrottspolitiken. Större idrottsevenemang kan förväntas bidra till en ökad internationell uppmärksamhet av Sverige. Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör undersöka hur staten kan stå som ekonomisk garant för större internationella idrottsevenemang.

7.4 Skattefrihet för allmännyttiga stiftelser

För att stiftelser skall kunna bli skattebefriade i enlighet med 7 kap. 3 § i inkomstskattelagen krävs att de enligt 7 kap. 4 § huvudsakligen skall ha till ändamål att

1. främja vård och uppfostran av barn,
2. lämna bidrag för undervisning eller utbildning,
3. bedriva hjälpverksamhet bland behövande,
4. främja vetenskaplig forskning,
5. främja nordiskt samarbete eller,
6. stärka Sveriges försvar under samverkan med militär eller annan myndighet.

Förarbetena till lagstiftningen från 1942 lämnar ingen vägledning kring den närmare innebörden av dessa ändamål: både i utredningen och i propositionen framhålls att skattefriheten omfattar verksamheter som det offentliga annars hade varit tvungen att bidra till. Idrottsrörelsen har här kommit i kläm. En stiftelse med ändamål att genom stöd åt idrott främja vård och uppfostran av barn har inte ansetts vara inskränkt skatteskyldig (RÅ 1982 1:12). Kristdemokraterna menar att man bör utreda vilka ändamål som ska innebära skattefrihet för att särskilt pröva om idrottsliga ändamål för en allmännyttig stiftelse ska kunna rymmas inom detta regelverk.

7.5 Idrottskonton för elitidrottare

Karriären för en professionell idrottsman eller kvinna skiljer sig från de flesta andra yrken. Oftast är den på grund av fysiska skäl begränsad till några få år relativt tidigt i livet. Inom vissa idrotter är det därför vanligt att idrottaren tjänar mycket pengar under några år för att sedan tjäna avsevärt mindre. Re-

Fel! Okänt namn på

sultatet av detta bli att idrottaren tvingas betala mycket höga skatter under de år han eller hon tjänar som mest trots att det är väl känt att inkomsten kommer att minska kraftigt inom några år. På grund av detta är det i dag vanligt att framgångsrika idrottare flyttar utomlands.

För att lösa detta problem finns möjligheten att införa så kallade idrottskonton, vilket finns bland annat i Norge och Finland. Syftet är att plana ut livsinkomsten. Idrottaren sätter en viss del av sin inkomst på kontot, och så länge den finns på kontot är den skattebefriad. Idrottaren skattar i stället på inkomsten när den tas ut från kontot, vilket sker under några år när idrottskarriären är över. Systemet kan jämföras med det s.k. skogskontot där skogsägare kan sprida sin inkomst över flera år.

Naturligtvis finns det svårigheter med att införa idrottskonton. Bland annat krävs att vissa avgränsningsfrågor utreds ordentligt. Kristdemokraterna anser dock att det finns stora fördelar med ett sådant system och menar därför att det finns anledning att utreda om det går att införa konton av detta slag i Sverige. Socialdemokraterna har tidigare varit mycket negativa till idrottskonton och avslog så sent som i höstas ett förslag från oss om att utreda frågan. Idrottsminister Mona Sahlin har dock under senare tid visat en viss öppenhet inför idén, vilket är positivt, även om hennes utspel har mötts av kritik från bland annat finansministern. Regeringens syn på frågan ter sig därför splitt-rad.

7.6 Friluftorganisationer

Från och med år 2000 utgör statens stöd ett eget anslag riktat direkt till friluftorganisationer. Ett friluftsråd har inrättats vid Naturvårdsverket som skall fördela detta riktade anslag. Hittills har Friluftsrådet, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Svenska Livräddningssällskapet Simfrämjandet, Svenska Pistolskytteförbundet, Svenska Båtunionen, Cykelfrämjandet samt FRISAM fått bidrag. I Idrottsutredningen (SOU 1998:76) talades om att målet för det statliga stödet skall vara att stärka sådan allmännyttig ideellt organiserad verksamhet som har till syfte att främja ett aktivt friluftsliv. Kristdemokraterna anser att det är riktigt att tydliggöra stödet genom ett eget anslag, men anslaget måste kunna innefatta även andra organisationer som bedriver friluftsverksamhet.

8 Internationellt samarbete

Idrott kan som få andra företeelser skapa broar mellan människor från olika kulturer och lösa knutar mellan nationer som går tillbaka långt tillbaka i tiden. Ett ökat internationellt idrottsarbete kan öka förståelsen för olika kulturer. Gotia Cup är ett utmärkt exempel på ett projekt som främjar kulturmöten och därigenom ökar förståelsen mellan länder och kulturer. Även i biståndsarbete kan idrotten fylla en viktig funktion.

Sverige bör sträva efter ett väl utbyggt internationellt idrottsutbyte för både ledare och aktiva inom såväl breddidrotten som elitnivå. Genom kulturella och idrottsliga kontakter kan förståelse och kunskap om andra folk och kulturer öka, till gagn för avspänning och samförstånd. Idrottsrörelsens egna prioriteringar i det internationella arbetet är mycket positiva. Flera satsningar har gjorts från t.ex. Riksidrottsförbundets sida för att utveckla samarbetet med andra länder framför allt inom EU. Vi anser att ett särskilt fokus i det internationella samarbetet bör riktas på det nordiska samarbetet och samarbetet med våra baltiska grannländer.

8.1 EU

Deklarationen om de särskilda kännetecknen för idrott och idrottens sociala funktion i Europa som bör beaktas vid genomförandet av den gemensamma politiken (Idrottsdeklarationen) antogs av Europarådet den 4 december 2000. Deklarationen noterades därefter i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Nice. Idrottsdeklarationen fastställer en allmän syn inom flera viktiga idrottsområden. Idrottsdeklarationen är också ett tecken på att man inom EU inte bara ser de ekonomiska delarna av idrotten utan också ser vikten av idrottens sociala roll. Samhällsutvecklingen har lett till att många beslut i folkvalda organ är styrande för idrottsrörelsen och enskilda människors idrottsutövande. Genom en artikel i EU:s förslag till ny konstitution föreslås att idrotten får en formell status. Denna hade inneburit att EU kunnat stödja och bidra till att främja idrottsfrågorna i Europa. Kristdemokraterna anser att idrottsfrågorna måste framhållas i de fortsatta processerna inom EU.

9 Idrottsforskning

Högre utbildning och forskning inom idrotten spänner över en lång rad områden från fysiologi, medicin och teknik till beteende- och samhällsvetenskapliga ämnen. Utbildningen och forskningen är en förutsättning för idrottens utveckling vad gäller såväl barn och ungdomsidrott som bredd- och elitidrott. Utökad kunskap och forskning behövs kring idrotten som folkrörelse. En fråga som bör ges särskild uppmärksamhet är idrottens betydelse för integration. Idrottsrörelsen har också pekat på behovet av forskning kring kvinno- och jämställdhetsfrågor. Inte minst viktig är denna kunskapsutveckling som bas för idrottens ledarutbildning.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2005

Kenneth Lantz (kd)

Inger Davidson (kd)

Dan Kihlström (kd)

Torsten Lindström (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Sven Brus (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Chatrine Pålsson (kd)

Olle Sandahl (kd)